

**№ 4 (32)
2013**

Меншік иесі және баспагер:
«Қазақстан Республикасының
Заң шығару институты» ММ

2006 жылдан бастап шығады
Журналдың материалдары
<http://www.izrk.kz> сайтында
орналастырылған

Заң ғылымдары бойынша
диссертацияларының негізгі ғылыми
нәтижелерін жариялауға арналған
басылымдар тізіліміне енгізілген
(ҚР БҒМ БҒСБК 30.05.2013 ж.
№894 бұйрығы)

Редакциялық кеңес:
Б.М. Имашев (Төраға)
З.Х. Баймолдина
А.А. Смағұлов
И.Ш. Борчашвили
М.Ш. Қоғамов

Редакциялық алқа:
Н.М. Әбдіров
З.С. Байниязова (Саратов қ., РФ)
С.Ф. Бычкова
М.Т. Ғабдуәлиев
Д. Досмырза
Э.О. Дүйсенова
А.Д. Жүсіпов
Д.Ж. Игембаев
Т.Е. Қаудыров
Ж.О. Құлжабаева
А.М. Нұрмағамбетов
Р.Т. Нұртаев
С.М. Рахметов
А.Ж. Сағидан
Ө.Г. Сақтағанов
Т.С. Сафарова
М.А. Сәрсембаев
Т.Ә. Серікбаев
У. Шапак

Қазақстан Республикасы Мәдениет
және ақпарат министрлігі
Ақпарат және мұрағат комитетінің
БАҚ есепке қою туралы куәлік
№ 11219-Ж 15.11.2010 ж.

Мекен-жайы:
Қазақстан Республикасы,
010000, Астана қ.,
Орынбор қ., 8 үй
тел.: 8(7172)74-02-06; факс: 8(7172)74-14-43
E-mail: instzak-kz@mail.ru
www.izrk.kz

Қазақстан Республикасы Заң шығару Институтының Жаршысы

ҒЫЛЫМИ-ҚҰҚЫҚТЫҚ ЖУРНАЛ

МАЗМҰНЫ

Қазақстан Республикасы Әділет министрі Б.М. ИМАШЕВТЫҢ ШЫҒУ мүше мемлекеттердің әділет министрлерінің бірінші кеңесінде сөйлеген сөзі (ҚХР, Бейжің қ., 2013 ж. 5 қыркүйек).....	7
«Қазақстан Республикасының кейбір конституциялық заңдарына конституциялық мерзімдерді есептеу мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» Конституциялық заң жобасы бойынша Әділет министрі Б.М. ИМАШЕВТЫҢ ҚР Парламенті Сенатында сөйлеген сөзі (2013 ж. 12 қыркүйек).....	9
А.А. СМАҒҰЛОВ Қылмыстық іс жүргізудегі іс жүргізу келісім институтының кейбір аспектілері.....	12
Конституциялық және әкімшілік құқық	15
Л.Т. ЖАНҰЗАҚОВА Халықтың жергілікті өзін-өзі басқаруға қатысуының ұйымдастырушылық-құқықтық проблемалары.....	15
Ж.О. ОНЛАШЕВА Қазақстандағы заңнамалық бастама: қазіргі кездегі жай-күйі және перспективалары.....	20
Азаматтық, азаматтық іс жүргізу құқығы	26
С.П. МОРОЗ Қазақстан Республикасында шағын және орта кәсіпкерлікті мемлекеттік қолдау.....	26
Д.А. БРАТУСЬ Авторлық құқықтағы новеллалар (II-бөлім).....	36
Ж.О. ТІЛЕМБАЕВА Қазақстан Республикасы заңнамасында кәсіпкерлік қызмет саласында мемлекеттік органдар атқаратын қызметті белгілеу проблемалары туралы.....	49
Қылмыстық құқық және қылмыстық іс жүргізу	56
С.М. РАХМЕТОВ Қылмыстық кодекстің айғақтар мен жедел-ізвестіру материалдарын бұрмалағаны үшін жауаптылық туралы нормаларын жетілдірудің кейбір мәселелері (ҚК 348-бабы).....	56
Н.А. САРТАЕВА Қазақстан Республикасының Қылмыстық кодексі: уақыт призмасынан қарағанда (2008-2013 жж.).....	60
Т.Ә. СЕРІКБАЕВ, М.Н. БАРАНОВ Қылмыстардан жапа шеккен тұлғаларды қорғау институтын дамыту үрдістері.....	66

Халықаралық құқық және салыстырмалы құқықтану	72
--	-----------

М.А. СӘРСЕМБАЕВ Кеден одағының (БЭК) қандай шарттық нормалары қазақстандық және халықаралық құқық нормаларына сәйкес келмейді.....	72
Ш.Ш. ОРМАНОВА Халықаралық адам құқықтары жүйесінің пайда болуы және бірлесу еркіндігі (кәсіптік одақтарға бірігу құқығын іске асыру мысалында).....	77
М.М. ДАУЛЕНОВ Еуразиялық Экономикалық Қауымдастық және Еуропалық Одақ аумақтық интеграциялық бірлестіктер аясындағы конституциялық бақылау органдары мен халықаралық сот органдарының ынтымақтастығы.....	86

Құқықтық мониторинг және қолданыстағы НҚА-ға сыбайлас жемқорлыққа қарсы сараптама.....	92
---	-----------

Т.С. САФАРОВА, Л.К. ҚАЙЫРБАЕВА Қазақстан Республикасының мемлекеттік жастар саясаты саласындағы кейбір заңнама мәселелері туралы.....	97
Ә.Ә. ДӘУЛЕТХАНОВА Құқықтық мониторингті жүргізу тетігін жетілдіру: теория мен практика мәселелері	
Р.Е. БҮЖІГІТОВА Қазақстан Республикасы Еңбек кодексін құқықтық мониторингілеу мәселелері.....	100

Мемлекеттік тілде заң шығару тәжірибесінен	104
---	------------

Ш.Р. МЫРЗАЕВА, Н.А. БАЙКӘРІМОВА Мемлекеттік тілдегі заңнаманы жетілдіру мәселелері.....	104
М.Ә. АЙЫМБЕТОВ Сөздік – терминді біріздендіру құралы.....	108
Д.М. ШЫҢҒЫСБАЕВА Заң терминдерінің бірізділігі туралы.....	111
Ж.М. ТҰРАРОВА, Т.С. АХМЕТОВА Заң терминдерін пайдалану мәселесіне (Қазақстан Республикасының Азаматтық кодексі бойынша салыстырмалы талдау мысалдары негізінде).....	114

Шетелдік тәжірибе	118
--------------------------------	------------

Н.И. МАРЫШЕВА, И.О. ХЛЕСТОВА (Мәскеу қ.) Ресей заңнамасы бойынша шет ел азаматтарының ұлттық режим қағидаты.....	118
А.А. КАШИРКИНА, А.Н. МОРОЗОВ (Мәскеу қ.) Кеден одағы мен ЕурАзЭҚ-тың халықаралық-құқықтық құралы.....	127
И.М. КОНОБЕЕВСКАЯ (Саратов қ.) Цифрлық контент айналымы саласындағы Ресей заңнамасының новеллалары: ақпараттық делдалдың құқықтық мәртебесін бекіту.....	136
Л.Н. ДОБРОБОГ (Днепропетровск қ.) Құқықтық көпорталықтық тұрғысындағы құқық жүйесі.....	140

Құқық қолдану тәжірибе	146
-------------------------------------	------------

А.Қ. ЕСТАЕВ Зияткерлік меншік құқығын қорғау.....	146
ҚР Әділет министрлігі Сот актілерін орындау комитетінің материалдары.....	148

Жас ғалым мінбері	153
--------------------------------	------------

Г.Х. ЮСУПОВА, А.А. НӘЗІР Ювенальды әділет саласындағы заңнаманы әрі қарай жетілдіру мәселелері	153
Р.Е. ЖАҚЫПОВ, А.Қ. АЯПБЕРГЕНОВА Борыштарды өндіріп алу жөніндегі қызметті (коллекторлық қызметті) құқықтық реттеу туралы.....	158
К.К. АХМЕТОВ Посткеңестік кеңістіктегі интеграциялық процестер контекстіндегі экологиялық қауіпсіздік.....	162
Н.Н. ОМАРОВА, Б.К. НАҒАШБАЕВА Елбасының Қазақстан халқына «Әлеуметтік-экономикалық жаңғырту – Қазақстан дамуының басты бағыты» атты жолдауы аясындағы құқықтық мониторингтің өзекті мәселелері	166
И.М. СМАИЛОВА Қазақстан Республикасында алаяқтыққа қарсы күрес мәселелері.....	170
А.С. ӘБДІКӘРІМОВА Қазақстан Республикасындағы есірткі құралдары мен психотроптық заттардың заңсыз айналымына қарсы күрес мәселесіне.....	174
Д.Х. ПЕРНЕЕВ Бюджет аралық қатынастарды қалыптастырудың халықаралық тәжірибесі.....	180
С.Р. РАШИДОВА Гуманитарлық интервенцияны жүзеге асырудың кейбір мәселелері туралы.....	186

<i>Ақпараттық хабарламалар</i>	189
2013 ж. 4-7 қыркүйекте Будапешт қ. (Венгрия) өткен Еуропалық криминологтар ассоциациясының 13-ші жыл сайынғы халықаралық конференциясы туралы ақпараттық хабарлама.....	189
2013 ж. 27 қыркүйекте Астана қ. өткен «Ғылыми лингвистикалық сараптама жүргізу және заң терминдерінің қолданылу ерекшеліктері» тақырыбындағы дөңгелек үстел туралы ақпараттық хабарлама.....	191
2013 ж. 1 қазанда Астана қ. өткізілген «Заңнама процесінің сатылары: теориясы, практикасы және халықаралық тәжірибесі» тақырыбындағы оқу семинары туралы ақпараттық хабарлама.....	193
<i>Даналық ойлар</i>	195
<i>Мерейтой</i>	196
ҚР ҰҒА академигі, з.ғ.д., проф. М.Т. БАЙМАХАНОВТЫҢ 80-жылдығына орай.....	196
З.ғ.д., проф., ҚР ЗҒА академигі Е.Б. АБДРАСУЛОВТЫҢ туғанына 50 жыл.....	198

**№ 4 (32)
2013**

Собственник и издатель:

ГУ «Институт законодательства
Республики Казахстан»

Издается с 2006 года

Все материалы журнала
размещаются на сайте
<http://www.izrk.kz>

Включен в перечень изданий
для публикации основных
научных результатов диссертаций
по юридическим наукам
(Приказ ККСОН МОН РК №894
от 30.05.2013 г.)

Редакционный совет:

Б.М. Имашев (Председатель)
З.Х. Баймолдина
А.А. Смагулов
И.Ш. Борчашвили
М.Ч. Когамов

Редакционная коллегия:

Н.М. Абдиров
З.С. Байниязова (г. Саратов, РФ)
С.Ф. Бычкова
М.Т. Габдуалиев
Д. Досмырза
Э.О. Дуйсенова
А.Д. Жусупов
Д.Ж. Игембаев
Т.Е. Каудыров
Ж.О. Кулжабаева
А.М. Нурмагамбетов
Р.Т. Нуртаев
С.М. Рахметов
А.Ж. Сагидан
А.Г. Сактаганов
М.А. Сарсембаев
Т.С. Сафарова
Т.А. Серикбаев
У. Шапак

Свидетельство о постановке
на учет СМИ № 11219-Ж
от 15.11.2010 г. Комитета информации
и архивов Министерства культуры
и информации Республики Казахстан

Адрес:

Республика Казахстан,
010000, г. Астана,
ул. Орынбор, д. 8,
тел: 8(7172)74-02-06; факс: 8(7172)74-14-43
E-mail: instzak-kz@mail.ru
www.izrk.kz

Вестник Института Законодательства Республики Казахстан научно-правовой журнал

СОДЕРЖАНИЕ

Выступление Министра юстиции Республики Казахстан Б.М. ИМАШЕВА на первом Советании министров юстиции государств-членов ШОС (5 сентября 2013 г., г. Пекин КНР).....	7
Выступление Министра юстиции ИМАШЕВА Б.М. в Сенате Парламента РК по проекту Конституционного закона «О внесении изменений дополнений в некоторые Конституционные законы Республики Казахстан по вопросам исчисления конституционных сроков» (12 сентября 2013 г.)	9
СМАГУЛОВ А.А. Некоторые аспекты института процессуального соглашения в уголовном процессе	12
<i>Конституционное и административное право</i>	15
Л.Т. ЖАНУЗАКОВА Организационно-правовые проблемы участия населения в местном самоуправлении.....	15
Ж.О. ОНЛАШЕВА Законодательная инициатива в Казахстане: современное состояние и перспективы.....	20
<i>Гражданское и гражданско-процессуальное право</i>	26
С.П. МОРОЗ Государственная поддержка малого и среднего предпринимательства в Республике Казахстан.....	26
Д.А. БРАТУСЬ Новеллы в авторском праве (часть II).....	36
Ж.У. ТЛЕМБАЕВА О проблемах установления функций государственных органов в области предпринимательской деятельности в законодательстве Республики Казахстан.....	49
<i>Уголовное право и уголовный процесс</i>	56
С.М. РАХМЕТОВ Некоторые вопросы совершенствования норм УК об ответственности за фальсификацию доказательств и оперативно-розыскных материалов (ст.348 УК).....	56
Н.А. САРТАЕВА Уголовный кодекс Республики Казахстан: через призму времени (2008-2013 годы).....	60
Т.А. СЕРИКБАЕВ, М.Н. БАРАНОВ Тенденции развития института поддержки лиц, потерпевших от преступлений.....	66

Международное право и сравнительное правоведение 72

М.А. САРСЕМБАЕВ Какие договорные нормы ТС (ЕЭП) не стыкуются с нормами казахстанского и международного права..... 72

Ш.Ш. ОРМАНОВА Возникновение международной системы прав человека и свобода объединения (на примере реализации права на объединение в профсоюзы)..... 77

М.М. ДАУЛЕНОВ Сотрудничество органов конституционного контроля и международных судебных органов в рамках региональных интеграционных объединений на примере Евразийского Экономического Сообщества и Европейского Союза..... 86

Правовой мониторинг и антикоррупционная экспертиза действующих НПА..... 92

Т.С. САФАРОВА, Л.К. КАИРБАЕВА О некоторых проблемах законодательства Республики Казахстан в сфере государственной молодежной политики..... 92

А.А. ДАУЛЕТХАНОВА Совершенствование механизма проведения правового мониторинга: вопросы теории и практики..... 97

Р.Е. БУЖИГИТОВА К вопросу правового мониторинга Трудового кодекса Республики Казахстан..... 100

Из практики законодательства на государственном языке 104

Ш.Р. МЫРЗАЕВА, Н.А. БАЙКАРИМОВА Вопросы совершенствования законодательства на государственном языке..... 104

М.А. АЙЫМБЕТОВ Словарь как средство идентификации терминов..... 108

Д.М. ШЫНГЫСБАЕВА О единообразии юридических терминов..... 111

Ж.М. ТУАРОВА, Т.С. АХМЕТОВА К проблеме использования юридических терминов (На основе примеров сравнительного анализа Гражданского кодекса Республики Казахстан)..... 114

Зарубежный опыт 118

Н.И. МАРЫШЕВА, И.О. ХЛЕСТОВА (г. Москва) Принцип национального режима иностранных граждан по российскому законодательству..... 118

А.А. КАШИРКИНА, А.Н. МОРОЗОВ (г. Москва) Международно-правовой инструментарий Таможенного союза и ЕврАзЭС..... 127

И.М. КОНОБЕЕВСКАЯ (г. Саратов) Новеллы российского законодательства в сфере оборота цифрового контента: закрепление правового статуса информационного посредника..... 136

Л.Н. ДОБРОВОГ (г. Днепрпетровск) Система права в аспекте правового полицентризма..... 140

Правоприменительная практика..... 146

А.К. ЕСТАЕВ Охрана и защита прав интеллектуальной собственности..... 146

Материалы Комитета по исполнению судебных актов Министерства юстиции РК..... 148

Трибуна молодого ученого..... 153

Г.Х. ЮСУПОВА, А.А.НӘЗІР Вопросы дальнейшего совершенствования законодательства в сфере ювенальной юстиции..... 153

Р.Е. ЖАКУПОВ, А.К. АЯПБЕРГЕНОВА К вопросу о правовом регулировании деятельности по взысканию долгов (коллекторской деятельности)..... 158

К.К. АХМЕТОВ Экологическая безопасность в контексте интеграционных процессов на постсоветском пространстве..... 162

Н.Н. ОМАРОВА, Б.К. НАГАШБАЕВА Проблемы правового мониторинга в свете Послания Главы государства народу Казахстана: «Социально-экономическая модернизация – главный вектор развития Казахстана»..... 166

И.М. СМАИЛОВА Вопросы борьбы с мошенничеством в Республике Казахстан..... 170

А.С. АБДЫКАРИМОВА К вопросу борьбы против незаконного оборота наркотических средств и психотропных веществ в Республике Казахстан..... 174

Д.Х. ПЕРНЕЕВ Зарубежный опыт формирования межбюджетных отношений.....	180
С.Р. РАШИДОВА О некоторых проблемах осуществления гуманитарной интервенции.....	186
Информационные сообщения	189
Информационное сообщение о 13-й ежегодной международной конференции Европейской ассоциации криминологов 4-7 сентября 2013 года в г. Будапеште (Венгрия).....	190
Информационное сообщение о круглом столе «Ғылыми лингвистикалық сараптама жүргізу және заң терминдерінің қолданылу ерекшеліктері» («Проведение научной лингвистической экспертизы и особенности применения юридических терминов»), г. Астана, 27 сентября 2013 г.....	192
Информационное сообщение об обучающем семинаре «Этапы законодательного процесса: теория, практика и международный опыт», г. Астана, 1 октября 2013 г.....	194
Мудрые мысли	195
Юбилей	196
К 80-летию академика НАН РК, д.ю.н., проф. М.Т. БАЙМАХАНОВА.....	196
Академику АЮН РК, д.ю.н., проф., АБДРАСУЛОВУ Е.Б. – 50 лет.....	198

*Дәулетханова Әсия Әлімғазықызы,
ҚР Заң шығару институты Құқықтық мониторинг орталығы
талдау және құқықтық мониторинг секторының
аға ғылыми қызметкері, заң ғылымдарының кандидаты*

ҚҰҚЫҚТЫҚ МОНИТОРИНГТІ ЖҮРГІЗУ ТЕТІГІН ЖЕТІЛДІРУ: ТЕОРИЯ МЕН ПРАКТИКА МӘСЕЛЕЛЕРІ

Қазақстан Республикасында бірнеше жылдар бойы нормативтік құқықтық актілерді, сонымен қатар құқықтық мониторингтің рөлін жетілдіру бойынша жүйелі қадамдар жасалып келеді. Осындай уақыт талабынан туындап отырған мәселелердің бірі нормативтік құқықтық актілерге құқықтық мониторинг жүргізу - оны заңнаманы одан әрі дамыту мен жетілдіру құралы ретінде өзектілендіру. Қазақстан Республикасының 2010-2020 жылдарға арналған құқықтық саясат тұжырымдамасында негізге алынған болатын [1].

Тұжырымдамада белгіленген міндеттерді іске асыру мақсатында 2011 жылдың 1 сәуірінде «Нормативтік құқықтық актілер туралы» 1998 жылғы 24 наурыздағы Қазақстан Республикасының Заңына өзгерістер енгізіліп, оның ішінде «нормативтік құқықтық актілердің құқықтық мониторингі» (1-баптың 12-1) тармағына) деген жаңа ұғым беріліп, қазіргі кезде құқықтық мониторингті тұрақты негізде жүргізу нормативтік түрде бекітілді. Осыған орай, өзгерістер Нормативтік құқықтық актілердің құқықтық мониторингін жүргізу қағидасын бекіту туралы (бұдан әрі – Қағида) Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2011 жылғы 25 тамыздағы № 964 Қаулысына да енгізілді [2].

Қағиданың нормаларын іске асыру үшін нормативтік құқықтық актілердің құқықтық мониторингін жүзеге асыратын мемлекеттік органдарға арналған және Қазақстан Республикасы Әділет министрінің м.а. 2011 жылғы 28 қазандағы № 350 бұйрығымен бекітілген Нормативтік құқықтық актілердің құқықтық мониторингін жүргізу жөніндегі әдістемелік ұсынымдар әзірленіп, Қазақстан Республикасы Премьер-Министрінің 2011 жылғы 24 тамыздағы № 110-ө өкімімен бекітілген «Нормативтік құқықтық актілерге мониторинг жүргізу жөніндегі жұмысты жүйелеу бойынша іс-шаралар жоспары» қабылданған болатын.

Осыған орай, қазіргі таңда құқықтық

мониторингті жүргізу тетігін дамыту мен жетілдіру қажеттілігі күн тәртібінде тұр. Аталған жұмыс жүйелі және жоспарлы сипатта болуы және оны мемлекеттік органдардың үздіксіз жүзеге асыруы қажет. Осыған орай Әділет министрлігінің мемлекеттік органдар үшін құқықтық мониторингті жүргізу бойынша әдістемелік ұсынымдарды, сондай-ақ сыбайлас жемқорлыққа бейім құқықтық актілердің нормаларын бағалау әдістемесін әзірлеуін алдыға қойған мақсат-міндеттерге жетудің бір жолы ретінде қарастырған дұрыс деп пайымдаймыз.

Нормативтік құқықтық актілердің құқықтық мониторингін жүргізу қағидасын бекіту туралы Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2011 жылғы 25 тамыздағы № 964 Қаулысының 4-тармағына сәйкес нормативтік құқықтық актілердің құқықтық мониторингі Қазақстан Республикасының заңнамасына қайшы келетін, ескірген және сыбайлас жемқорлықты тудыратын құқық нормаларын анықтау, олардың іске асырылуының тиімділігін бағалау мақсатында Қазақстан Республикасы заңнамасының жай-күйі туралы ақпаратты жинау, бағалау, талдау, сондай-ақ оның даму серпінін және қолданылу практикасын болжау бойынша тұрақты негізде жүргізіледі.

Белгілі болғанындай, Қазақстан Республикасының құқықтық жүйесін нормативтік құқықтық актілер реттейді. Дегенмен, өкінішке орай, бүгінгі күні қолданыстағы заңнамада түрлі талқылауларға жол беретін олқылықтар мен қайшылықтардың, сонымен қатар ережелердің орын алып отырғандығы, бұл азаматтардың, заңды тұлғалардың заңды құқықтары мен мүдделерін іске асыруда кедергі жасайтындығы және оларды тиісінше қорғауда қиындықтарға әкеліп соғатындығы белгілі жәйт. Осындай қоғам өміріндегі олқылықтарды жою мақсатында құқықтық мониторинг жүйелі бақылау мен заңнаманың тиімділігін бағалау ретінде норма шығармашылық қызметінің сапасын

жоғарылатудың құралы болуға тиіс деген ойдамыз. Жыл сайын мемлекеттік құрылымдардың құқықтық қызметіне бағалау өлшемдері арқылы талдау жүргізіп, жіберілген кемшіліктер мен олқылықтарды жою үшін ұсыныстар әзірлеу осы бағыттағы жұмысты жандандыра түсері анық.

Сондықтан мемлекеттік органдардың өздері қабылдаған және (немесе) әзірлеуші болып табылатын нормативтік құқықтық актілердің құқықтық мониторингін жүзеге асыру жөніндегі міндеттеріне қатысты тәжірибеде бірқатар күрделі жағдайлар кездесетіндігін атап өту қажет.

Атап айтқанда, Қазақстан Республикасы Әділет министрінің м.а. 2011 жылғы 28 қазандағы № 350 бұйрығымен бекітілген Нормативтік құқықтық актілерге құқықтық мониторинг жүргізу жөніндегі әдістемелік ұсынымдардың (бұдан әрі – Әдістемелік ұсынымдар) 2-тарауының 1-тармағына сәйкес құқықтық мониторинг жүргізу 3 сатыдан тұрады: 1) заңнамалық актілер мониторингі; 2) заңға тәуелді актілер мониторингі; 3) құқық қолдану практикасы мониторингі. Ал, іс-жүзінде Құқықтық мониторинг орталығы қызметкерлерінің құқықтық мониторинг жүргізуі барысында аталған Әдістемелік ұсынымдардың 1-тармағының құқық қолдану практикасы мониторингі бөлігін іске асыру қиындыққа әкеліп соғады. Себебі Әдістемелік ұсынымдардың 2-тарауының 1.1-тармағындағы 14 және 15-тармақшасына сәйкес заңнамалық актілердің құқықтық мониторингін жүргізуші субъекті реттелетін қоғамдық қатынастар субъектілерінің заңнамалық актінің қолданылуы мен мазмұны туралы хабардар болуын анықтауы және уәкілетті органдардың құзыретті меңгеру деңгейін, зерттеліп отырған актінің талаптарына құқық қолдану практикасының сәйкестігін айқындауы және бағалауы тиіс. Оның өзінде, осы Әдістемелік ұсынымның қазақ тіліндегі редакциясын басшылыққа ала алмайсыз, себебі түрлі техникалық және редакциялық сипаттағы олқылықтар заң актісінің қазақ тіліндегі редакциясына тікелей сілтеме жасауға мүмкіндік бермейді. Осы орайда құқықтық мониторингті жүргізудегі заң техникасы мәселелері де жете зерделенбеген тақырыптардың бірі екендігін

баса айта кеткен жөн. Әсіресе, қазақ тіліндегі құқықтық актілердің ол жағынан кемшін екені белгілі. Дегенмен бұл өзге тақырыптың еншісіндегі мәселе.

Сонымен қазіргі кезде мемлекеттік органдардың материалдарды толық бермеуі және осы тармақты орындау барысында құқықтық қатынастарды реттейтін заңға тәуелді ілеспе құқықтық актілердің тізбесін берумен шектелетіндігі себепті объективті бағалау мүмкін емес.

Мемлекеттік органдардың НҚА құқықтық мониторингін жүргізу тиімділігін арттыру мақсатында Қазақстан Республикасы Әділет министрінің 2013 жылғы 9 сәуірдегі № 120 бұйрығымен бекітілген «Мемлекеттік органдарды құқықтық қамтамасыз етудің тиімділігін бағалау әдістемесінің» «НҚА-ның құқықтық мониторингі» өлшемін бағалау» атты 12-тармағын мынадай редакциядағы 5) тармақшамен толықтыру жөн деп пайымдаймыз: «құқық қолдану тәжірибесінің талдауы толық ақпаратпен, оның ішінде НҚА құқықтық мониторингін жүргізу барысында анықталған статистикалық деректер және әлеуметтік сауалнамалар нәтижелері ұсынылған НҚА үлесі» бойынша өлшем. Осылайша, бағалау жүргізу өлшемдерін кеңейту арқылы НҚА-ның құқықтық мониторингі сапасын жаңа деңгейге көтеруге мүмкіндік беріледі.

Қорытындылай келгенде, нормативтік құқықтық актілердің құқықтық мониторингі - Қазақстан Республикасы заңнамасының жайкүйі туралы ақпаратты жинау, бағалау, талдау бойынша, сондай-ақ Қазақстан Республикасының заңнамасына қайшы келетін ескірген және сыбайлас жемқорлыққа бейім құқық нормаларын анықтау мақсатында, оның даму қарқынын және қолданылу тәжірибесін, оларды іске асыру тиімділігін бағалауды болжау бойынша тұрақты негізде жүзеге асырылатын қызмет. Бұл анықтамадан келіп шығатыны, құқықтық мониторинг – бұл тұрақты түрде, үздіксіз, жүйелі жүзеге асырылатын қызмет және ол құқықтық мониторингті жүргізу барысында қойылатын мақсатқа қол жеткізуге мүмкіндік береді.

Пайдаланылған әдебиеттер тізімі

1. «Қазақстан Республикасының 2010 жылдан 2020 жылға дейінгі кезеңге арналған құқықтық саясат тұжырымдамасы туралы» Қазақстан Республикасы Президентінің 2009 жылғы 24 тамыздағы № 858 Жарлығы // «Заң» деректер қоры.

2. Нормативтік құқықтық актілердің құқықтық мониторингін жүргізу қағидасын бекіту туралы Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2011 жылғы 25 тамыздағы № 964 қаулысы // «Заң» деректер қоры.

Мақалада Қазақстан Республикасында нормативтік құқықтық актілердің құқықтық мониторингін жүргізу тетігін жетілдіру мәселелері теориялық және практикалық жағынан қарастырылған.

Түйін сөздер: құқықтық мониторинг, әдістемелік ұсынымдар, мемлекеттік органдар.

Автор в статье раскрывает механизм проведения правового мониторинга с теоретических и правовых аспектов.

Ключевые слова: правовой мониторинг, методические рекомендации, государственные органы.

The author in article opens the mechanism of carrying out legal monitoring from theoretical and legal aspects.

Keywords: legal monitoring, methodical recommendations, government bodies.

Әсия Әлімғазықызы Дәулетханова,

ҚР Заң шығару институты Құқықтық мониторинг орталығы талдау және құқықтық мониторинг секторының аға ғылыми қызметкері, з.ғ.к.

Құқықтық мониторингті жүргізу тетігін жетілдіру: теория мен практика мәселелері

Даулетханова Асия Алимгазиевна,

старший научный сотрудник сектора анализа и правового мониторинга Центра правового мониторинга Института законодательства РК, к.ю.н.

Совершенствование механизма проведения правового мониторинга: вопросы теории и практики

Dauletkhanova Asy Alimgaziyevna,

senior research fellow sectors of the Center of legal monitoring Institute of legislation of the Republic of Kazakhstan, c.j.s.

Improvement of the mechanism for carrying out legal monitoring: theory and practice questions

